

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3975

Vragen van het lid **Kwint** (SP) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over *de coronamaatregelen in het onderwijs en de start van het nieuwe studiejaar* (ingezonden 13 augustus 2021).

Antwoord van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) en van Minister **Slob** (Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media), mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 10 september 2021).

Vraag 1

Welke maatregelen heeft u genomen waaruit blijkt dat de prioriteit ligt bij het openen van scholen en onderwijsinstellingen het aankomend school-/collegejaar?^{1, 2}

Antwoord 1

Fysiek onderwijs is het beste voor de ontwikkeling en het welzijn van leerlingen en studenten, dit heeft het kabinet altijd benadrukt. Hierom heeft het kabinet altijd prioriteit gegeven aan het onderwijs, door continu te bezien hoe zoveel mogelijk fysiek onderwijs voor zoveel mogelijk leerlingen en studenten plaats kan vinden, onder verantwoorde omstandigheden voor leerlingen, studenten en personeel. Het primair en voortgezet onderwijs zijn volledig open, hier worden de maatregelen die sinds 26 juni gelden bij de start van het nieuwe schooljaar grosso modo voortgezet. Voor het tertiair onderwijs is de belangrijkste versoepeling het loslaten van de anderhalvemeter-afstandsnorm per 30 augustus. Op dit moment is deze norm, naast plekken waar gewerkt wordt met coronatoegangsbewijzen, alleen in het onderwijs losgelaten. Dit zorgt ervoor dat meer studenten gelijktijdig fysiek onderwijs kunnen krijgen en daarmee aanzienlijk meer fysiek onderwijs mogelijk wordt. Om het risico op verspreiding te verkleinen worden mitigerende maatregelen getroffen, zoals het instellen van een maximale groepsgrootte van 75 personen, het dragen van mondkapjes in de gangen en het continueren van het zelftestbeleid. Dit moet ervoor zorgen dat fysiek onderwijs verantwoord kan plaatsvinden voor studenten en personeel.

¹ Brief-minister-Slob-aan-het-onderwijs-over-coronabeleid-in-en-na-de-zomervakantie.pdf (lesopafstand.nl)

² Brief aan onderwijsinstellingen mbo en hoger onderwijs over nieuw studiejaar | Brief | rijksoverheid.nl

Vraag 2

In hoeverre is het (her)openen van de scholen en onderwijsinstellingen na de zomervakantie de prioriteit van het hele kabinet en niet enkel die van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap? Waar blijkt dit uit?

Antwoord 2

Het kabinet besluit in gezamenlijkheid over de coronamaatregelen en heeft in zijn uitingen richting de Tweede Kamer en de samenleving altijd het cruciale maatschappelijke belang van het onderwijs benadrukt. Hierbij is altijd ingezet op optimale continuïteit van onderwijs voor leerlingen en studenten, binnen verantwoorde condities voor de volksgezondheid, op een wijze die zo goed mogelijk uitvoerbaar was voor scholen en instellingen. Sluiting van het onderwijs kwam altijd pas als een van de laatste maatregelen in beeld, en altijd is erop ingezet om het onderwijs zo snel als mogelijk weer verantwoord te heropenen voor zoveel mogelijk leerlingen en studenten. Fysiek primair onderwijs werd als één van de eerste versoepelingen na de lockdown doorgevoerd in februari 2021, het voortgezet onderwijs volgde in maart. In juni konden alle leerlingen in het voortgezet onderwijs weer gelijktijdig onderwijs krijgen. Bij het laatste besluitvormingsmoment op 13 augustus kon worden besloten om de anderhalvemeter-afstandsnorm in het tertiair onderwijs los te laten, om zo de grootste belemmeringen voor het nieuwe studiejaar weg te nemen.

Vraag 3

Met welke organisaties uit het onderwijs heeft u op welke momenten overleg gevoerd over de coronamaatregelen in het onderwijs sinds de uitbraak van het coronavirus in Nederland? En op welke wijze werden en worden deze organisaties meegenomen in de besluitvorming, zoals bij het loslaten van de anderhalvemetermaatregel in het voortgezet (speciaal) onderwijs? Kunt u hier een overzicht van geven?

Antwoord 3

Sinds de zomer van 2020 is vrijwel elke week één of meerdere keren overleg gevoerd met de verschillende vertegenwoordigende organisaties in het funderend onderwijs en de kinderopvang over de stand van zaken met betrekking tot het coronavirus deze sectoren, en later ook over de inrichting van het Nationaal Programma Onderwijs. Het betreft vaste overlegmomenten in de week. De volgende organisaties nemen hieraan deel:

- de Algemene Onderwijsbond (AOB);
- CNV Onderwijs;
- de Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS);
- het Lerarencollectief;
- het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS);
- Ouders en Onderwijs;
- de Stichting voor Werkende Ouders;
- de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang (BOinK);
- de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMKO);
- de Brancheorganisatie Kinderopvang (BK);
- de Stichting Platforms vmbo (SPV);
- de sectorraad Praktijkonderwijs;
- de Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv);
- de Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs (GO), voorheen LECSO;
- de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG);
- de PO-Raad;
- de VO-raad.

In het tertiair onderwijs vindt wekelijks overleg plaats met de onderwijskoepele van zowel het bekostigde als niet-bekostigde onderwijs. Tweewekelijks wordt er gesproken met de studentenorganisaties, evenals met de vakbonden. De volgende organisaties nemen aan deze overleggen deel:

- de MBO-raad;
- de Vereniging Hogescholen (VH);
- de Vereniging van Universiteiten (VSNU);
- de Nederlandse Federatie van Universitair Medisch Centra (NFU);
- de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO);
- de Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOB);
- het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO);

- de Landelijke Studentenvakbond (LSVB);
- de Algemene Onderwijsbond (AOB);
- het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV);
- de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV).

Op het moment dat kabinetsbesluitvorming aan de orde was die de kinderopvang, het funderend onderwijs en/of het tertiair onderwijs betrof, is nagenoeg altijd aanvullend overleg gevoerd om de genoemde partijen te consulteren of te informeren. Hierbij is in de regel gesproken over de epidemiologische situatie, hoe de onderwijscontinuïteit optimaal bevorderd kon worden op verantwoorde wijze, de denkbare uitkomsten van besluitvorming, de uitvoerbaarheid van maatregelen in de betreffende sectoren en de hulp en ondersteuning die geboden kan worden. In deze overleggen komen de aandachtspunten, signalen, vragen en eventuele zorgen van de achterbannen van de betreffende organisaties aan de orde, en worden waar mogelijk opgelost. De inbreng en expertise van deze organisaties wordt ook benut om in de communicatie richting het onderwijs en de kinderopvang zo goed mogelijk te voorzien in de informatiebehoefte van scholen, onderwijsinstellingen, kinderopvanglocaties, personeel, studenten, leerlingen en ouders.

Vraag 4

Wat is de laatste stand van zaken van het onderzoek naar ventilatie in schoolgebouwen? Worden op dit moment in alle schoolgebouwen waar de ventilatie niet op orde was aanpassingen gedaan? Zo ja, is dit voor het einde van de zomervakantie op orde? Zo nee, waarom niet? En hoe kan het dat dit nog steeds niet op orde is?

Antwoord 4

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media heeft u voor de zomer geïnformeerd over de onderzoeksresultaten van het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS).³ Door dit onderzoek is nu grotendeels bekend welke gemeenten en schoolbesturen aan de slag moeten met de ventilatie in schoolgebouwen. Op ruim 600 scholen is men al aan de slag behulp van de middelen uit de Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (SUViS). De orde van grootte van de werkzaamheden, en daarmee de looptijd, verschillen per project: planvorming met betrokken partijen, werkzaamheden en realisatie kunnen enige tijd in beslag nemen, zoals dit ook geldt voor huisvestingsopgaven in andere sectoren. Om het handelingsperspectief voor schoolbesturen verder te vergroten voert kenniscentrum Ruimte-OK op dit moment een verdiepend onderzoek uit naar de kwaliteit van luchtverversing en mogelijke noodzakelijke interventies. Zodra de uitkomsten hiervan bekend zijn, zullen deze met uw Kamer worden gedeeld.

Vraag 5

Deelt u de mening dat goede ventilatie een belangrijke basisvoorwaarde is om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan? Zo ja, hoe verhoudt dit zich tot het pas in 2022 en 2023 beschikbaar komen van het grootste deel van het extra vrijgemaakte budget voor ventilatie in schoolgebouwen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ja, deze mening delen wij. Goede ventilatie is van belang voor een gezond binnenklimaat, ook in scholen. Het kan helpen om de overdracht van luchtweginfecties te beperken. Het is echter nog niet bekend in welke mate ventilatie helpt om de verspreiding van het virus daadwerkelijk tegen te gaan. Om scholen tegemoet te komen in de kosten voor ventilatiemaatregelen, is in januari de SUViS-regeling geopend. Hiervoor was in overleg met uw Kamer in eerste instantie € 100 miljoen beschikbaar, van een totaal aan € 360 miljoen euro om de ventilatie in schoolgebouwen te verbeteren. Zoals eerder aangekondigd in de brief van de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs d.d. 13 augustus jl. wordt, gezien het grote aantal aanvragen van gemeenten en schoolbesturen, binnen deze regeling nogmaals € 100 miljoen beschikbaar gesteld.⁴ Hiermee kunnen alle overtekende aanvragen worden

³ Kamerstuk 31 293, nr. 579.

⁴ Kamerstuk 31 293, nr. 586.

gehonoreerd, en kan een tweede tijdvak met een aanvraagtermijn tot en met 31 januari 2022 worden opengesteld. Daarmee komt er over 2021 € 85 miljoen en over 2022 € 15 miljoen beschikbaar op de BZK-begroting. Deze middelen waren oorspronkelijk begroot in 2023. Naar verwachting wordt met dit bedrag een oplossing geboden voor de gevallen waar de nood nu het hoogst is. Niet alle scholen waar stappen gezet moeten worden zullen direct een aanvraag doen: soms bieden andere oplossingen (zoals natuurlijke ventilatie) uitkomst, en in andere gevallen is er in het lopende jaar niet op een brede investering in ventilatie gerekend. Ventilatie is vaak niet het enige wat moet worden aangepakt in een schoolgebouw, dan kan het nodig zijn om investeringen in de onderwijshuisvesting in samenhang te doen. Mede hierom zijn er ook nog middelen gereserveerd voor 2022 en 2023 (in totaal € 160 miljoen) voor een vervolgregeling, waarin de ervaringen met de SUViS en de uitkomsten van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Onderwijshuisvesting worden meegenomen.

Vraag 6

Zijn er scholen die gebruik maken van de middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs om de ventilatie van het schoolgebouw op orde te brengen? Zo ja, om hoeveel scholen en om welk totaalbedrag gaat dit?

Antwoord 6

Nee. De middelen uit het NP Onderwijs zijn bestemd voor interventies om de vertragingen in te lopen die als gevolg van corona zijn ontstaan.⁵ Deze middelen zijn niet bedoeld voor ventilatie.

Vraag 7

Hoe hoog is de vaccinatiegraad onder docenten in de verschillende onderwijssectoren op dit moment? Kunt u dit in tabelvorm weergeven?

Antwoord 7

Tijdens het Rijksvaccinatieprogramma worden geen gegevens verzameld over beroepen. Het is daarom niet mogelijk om de vaccinatiegraad onder docenten te specificeren. Uit het vaccinatiedashboard van het RIVM blijkt tot en met 22 augustus een oplopende vaccinatiegraad van 64 procent (geboortjaar 1991–1995) tot 91 procent (geboortjaar 1956–1960) onder volwassenen in de leeftijd 25 t/m 65. Zoals de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media heeft gemeld in zijn brief van 13 augustus, komt uit een peiling van CNV Onderwijs onder hun leden een vaccinatiegraad naar voren van boven de 90 procent.⁶

Vraag 8

In welke mate werd er gebruik gemaakt van de gratis zelftests in het primair en voortgezet onderwijs door scholieren en docenten? Wat is hier het effect van geweest?

Antwoord 8

Het monitoringsonderzoek naar het gebruik van de zelftesten in het onderwijs loopt op dit moment nog. We verwachten in september de eindrapportage van dit onderzoek te ontvangen, deze wordt met uw Kamer gedeeld. In een tussentijdse enquête gehouden in juni, om een indicatie van de testbereidheid onder leerlingen en onderwijspersoneel te krijgen, gaf ongeveer 44 procent van de reagerende leerlingen aan dat men tweemaal per week preventief gebruik maakte van de zelftesten.⁷ 20 procent gaf aan de testen eenmaal per week te gebruiken. Bij docenten lagen deze percentages lager: in het primair onderwijs maakte 37 procent één à twee keer per week gebruik van de zelftesten, en in het voortgezet onderwijs 53 procent. Zelfselectie kan in deze uitkomsten in enige mate een rol hebben gespeeld, bij afronding van het onderzoek in september verwachten we een scherper beeld te kunnen geven.

⁵ Menukaart interventies funderend onderwijs | Voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs | Nationaal Programma Onderwijs (nponderwijs.nl)

⁶ Verantwoordelijkheid, ventilatie en vaccinatie sleutelwoorden voor continuïteit fysiek onderwijs (cnvconnectief.nl)

⁷ Kamerstuk 31 293, nr. 586.

Uit de modelleringstudie van Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU) die ook aan uw Kamer is aangeboden, blijkt dat ook bij een relatief geringe deelname aan het preventief testen (10 tot 30 procent), een substantiële bijdrage wordt geleverd aan het voorkomen van verdere verspreiding van besmettingen.⁸ Voor gevaccineerde personen is het niet nodig om nog preventief te testen. Met name onder het onderwijspersoneel, waar de vaccinatiegraad hoog is, zal preventief testen niet of nauwelijks meer aan de orde zijn. Bij leerlingen, waar de vaccinatiegraad sterk oploopt maar nog wel lager is, zal preventief testen bij de start van het schooljaar nog een effectief instrument zijn. Zoals gemeld worden alle maatregelen, waaronder dit testbeleid, op 20 september opnieuw bekeken.

Vraag 9

Op welke wijze heeft u ingezet op het gebruik van zelftesten onder scholieren en studenten? Wat is de reden dat er zo weinig gebruik van is gemaakt? Hoe gaat u ervoor zorgen dat de testbereidheid hoger wordt?

Antwoord 9

Vanaf het voorjaar is ingezet op grootschalige verspreiding van zelftesten. Alle scholen en instellingen hebben kosteloos zelftesten ontvangen, en via een bestelmodule kunnen ze nog altijd gratis extra zelftesten bestellen. Studenten in het mbo en ho kunnen via het online portaal www.zelftestonderwijs.nl testen bestellen, waarna ze kosteloos worden opgestuurd naar het huisadres. Via de scholen en onderwijsinstellingen, de studentenorganisaties en via sociale media is veelvuldig opgeroepen tot het gebruik van zelftests, en is de waarde ervan continu benadrukt. Daarnaast is er vanuit het Ministerie van OCW een sociale mediacampagne opgezet onder de naam #Daaromtestik, gericht op middelbare scholieren. Hiernaast zijn via LinkedIn uitingen verspreid gericht op leraren, docenten en overig onderwijspersoneel. In de afgelopen maanden is de bredere communicatie vanuit de rijksoverheid rondom het gebruik van zelftesten geïntensiveerd. Op radio en tv wordt aan mensen uitgelegd in welke situaties zelftesten gebruikt kunnen worden, en aan alle huishoudens is een brief gestuurd met informatie over het gebruik van zelftesten en de mogelijkheid om gratis zelftesten te bestellen. Leerlingen in het vo die niet aan het preventief testen deelnemen, geven aan dat voor hen niet duidelijk is waarom het testen nodig is als ze géén klachten hebben, en ook dat niet helder is waarom dan tweemaal per week getest moet worden. In de communicatie die we nu na de zomer inzetten, zullen deze aspecten daarom extra aandacht krijgen. Uit de gehouden pilots in het hoger onderwijs kwam het gebrek aan een «beloning» naar voren als mogelijke beperkende factor in de testbereidheid: (vrijwillig) gebruik van zelftests levert voor een student geen uitzonderingen op de geldende maatregelen op. Uit de eerste resultaten van de monitor zelftesten in het mbo en ho, blijkt eveneens dat studenten weinig testen omdat zij slechts één dag per week naar de instellingen mochten komen; in die fase ging de beschikbaarheid van zelftesten nog niet gepaard met meer fysiek onderwijs. De resultaten uit de monitor worden gebruikt om ook voor het mbo en het ho de communicatie, via de eerder genoemde kanalen, nog beter af te stemmen op de doelgroep.

Vraag 10

Bent u tevreden over de uitkomsten van de algemene vaccinatiecampagne vanuit de overheid onder scholieren en studenten gezien de huidige vaccinatiegraad onder deze betreffende leeftijdsgroepen?⁹

Antwoord 10

Het bereiken van een hoge vaccinatiegraad onder jongeren is een prioriteit voor het kabinet, en het is bemoedigend om te zien dat de vaccinatiebereidheid onder jongeren met 85 procent hoog is, en dat de daadwerkelijke vaccinatiegraad in de zomermaanden snel is gestegen, met name bij

⁸ Kamerstuk 31 293, nr. 586, bijlage.

⁹ Slechts 43 procent van de tieners heeft een eerste prik gehad: plannen voor vaccinaties en voorlichting op scholen | De Volkskrant

jongeren van 12 t/m 17 jaar.¹⁰ We zijn er echter nog niet. De GGD'en zetten zich in om de vaccinatiegraad te verhogen, hiertoe werken zij onder meer samen met scholen en onderwijsinstellingen, waar voorlichting wordt gegeven. Bij het antwoord op vraag 11 gaan wij hier nader op in. Tot en met 22 augustus was de opkomst onder jongeren – tenminste 1 prik – in de leeftijd 12 t/m 17 jaar 49 procent.¹¹ Hier bovenop staan nog ongeveer 16.000 eerste prikken gepland tot 12 september (peildatum 21 augustus). De opkomst onder jongeren in de leeftijd 18 t/m 25 jaar was tot en met 22 augustus 65 procent, voor deze groep staan tot en met 12 september nog 9.000 aanvullende prikken gepland (peildatum eveneens 21 augustus). Daarnaast zien we ook een steeds grotere toename bij de vrije inloop op GGD-locaties; specifiek deze groepen, 12- t/m 17-jarigen en 18- t/m 25-jarigen, maken veel gebruik van de vrije inloop.

Vraag 11

Op welke wijze heeft u specifiek ingezet op het stimuleren van vaccineren onder scholieren en studenten sinds zij aan de beurt zijn voor een vaccinatie? En hoe gaat u dit in de komende maanden nog meer stimuleren?

Antwoord 11

Vanuit het hele kabinet wordt het belang van vaccinatie al geruime tijd benadrukt. Met het nieuwe studiejaar op komst slaan de universiteiten, hbo's, mbo's en GGD'en de handen ineen om de vaccinatiegraad onder studenten verder te verhogen. De Vereniging Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU), Vereniging Hogescholen (VH) en GGD-GHOR Nederland hebben afgesproken om regiospecifiek passende afspraken te maken tussen onderwijsinstellingen en GGD'en. Tijdens de introductieweken van universiteiten en hogescholen op verschillende locaties informatiestands van de GGD zijn geplaatst om voorlichting en informatie te bieden. Tevens zijn er mobiele priklocaties of vrije inloopuren georganiseerd zodat studenten zich kunnen laten vaccineren. Dit is bijvoorbeeld gebeurd op het Utrecht Science Park, bij de Universiteit Amsterdam en bij de Radboud Universiteit in Nijmegen. Ook met de MBO Raad wordt een dergelijke samenwerking georganiseerd. Deze initiatieven juichen we van harte toe, we vragen instellingen die dit nog niet hebben gedaan om contact te zoeken met GGD GHOR of de lokale GGD om passende mogelijkheden te vinden. In het voortgezet onderwijs werken GGD'en en scholen vaak samen om voorlichting te bieden; hierbij tekenen wij aan dat leerlingen van 16 jaar en jonger hun besluit tot vaccinatie altijd in overleg met hun ouders dienen te maken.

Naast de bovenstaande activiteiten zijn er filmpjes gemaakt gericht op jongeren waarin informatie wordt gegeven over vaccinatie. Ook is vanuit de hoger onderwijssector een campagne gestart «Ga je studeren? Laat je vaccineren!», aanvullend op de campagnes die vanuit de Rijksoverheid worden verspreid. De komende maanden zal specifiekere worden gekeken onder welke doelgroepen of in welke regio's de vaccinatiegraad achterblijft en wij zullen daarop acteren.

Vraag 12

Blijft ook in het nieuwe schooljaar het advies gelden dat (ongevaccineerde) kinderen tussen 0–12 jaar met een neusverkoudheid naar school mogen terwijl het effect van de deltavariant van het coronavirus in deze leeftijdsgroep nog onduidelijk is? Waarom is de maatregel dat deze kinderen thuis moeten blijven per 12 juli jl. opgeheven? In hoeverre is de Kamer hierbij betrokken geweest?¹²

Antwoord 12

De handreiking neusverkouden kinderen (de «snottebellenrichtlijn») is op advies van het OMT per 12 juli aangepast, vanwege de lagere incidentie van het coronavirus op dat moment en met het oog op de zomervakantie, waardoor er minder contactmomenten zijn tussen kinderen in deze leeftijd. De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft de Kamer hier op

¹⁰ <https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/landelijk/vaccinaties>

¹¹ <https://www.rivm.nl/covid-19-vaccinatie/cijfers-vaccinatieprogramma>

¹² Handreiking bij neusverkouden kinderen | LCI richtlijnen (rivm.nl)

6 juli over geïnformeerd.¹³ Het OMT geeft in zijn 118^e advies aan dat heroverweging van deze richtlijn aan de orde kan zijn indien de epidemiologische situatie hier aanleiding toe geeft, dit is sindsdien niet het geval geweest.

Vraag 13

In hoeverre is er sprake geweest van een stijging van het aantal besmettingen in de jongere leeftijdsgroepen door het loslaten van de maatregel dat kinderen met een neusverkoudheid niet naar school mogen in het primair onderwijs en het loslaten van de anderhalvemetermaatregel in het voortgezet (speciaal) onderwijs? Hoe weegt u dit en wat betekent dit voor komend schooljaar mede gezien de opkomst van de deltavariant van het coronavirus?

Antwoord 13

In de leeftijdsgroepen 0 t/m 3 jaar, 4 t/m 11 jaar en 12 t/m 17 jaar is sinds 12 juli een afname van het aantal positieve coronatests te zien. In de twee weken hiervoor was sprake van een lichte stijging van het aantal positieve tests, waar het aantal besmettingen in de samenleving als geheel in die weken sterker was gestegen. Het kabinet eerder aangegeven dat het niet mogelijk is om een direct causaal verband te leggen tussen het op- of afschalen van bepaalde maatregelen en de incidentie van het coronavirus binnen bepaalde leeftijdsgroepen. Zoals altijd volgt het kabinet de epidemiologische situatie nauwgezet, waaronder de ontwikkeling van nieuwe virusvarianten; indien de incidentie van het virus toeneemt, nieuwe inzichten bekend worden en/of het OMT hiertoe adviseert, worden aanvullende maatregelen overwogen.

Vraag 14

Hoe houdt u momenteel zicht op de coronabesmettingen opgelopen in het buitenland in aanloop naar de start van het nieuwe school-/collegejaar? In hoeverre wordt het advies om een (zelf)test te doen op dit moment opgevolgd door mensen die terugkeren van vakantie uit het buitenland? Wat zijn hiervan de gevolgen voor de (her)opening van het onderwijs in de komende weken?

Antwoord 14

Het kabinet houdt zicht op de besmettingen die in het buitenland zijn opgelopen via de meldingen die ons hierover via het RIVM bereiken. GGD'en voeren vliegtuigcontactonderzoek uit bij een deel van de overige passagiers, als een positief geval bekend wordt dat in de besmettelijke periode een vliegreis heeft afgelegd. In hoeverre het advies om een zelftest af te nemen wordt opgevolgd is niet exact bekend: onderzoek van de gedragsunit van het RIVM over de periode 28 juli t/m 1 augustus laat wel zien dat 26 procent van de mensen die uit een oranje of rood gebied terugkwamen een zelftest heeft gedaan, voor gele en groene gebieden was dit respectievelijk 13 procent en 12 procent. Uit informatie van GGD'en blijkt dat bij 32 procent van de confirmatietesten die in de periode 9 tot en met 15 augustus als gevolg van een positieve zelftest, wordt aangegeven dat de index in de afgelopen 14 dagen in het buitenland is geweest. Omdat het hier in beide gevallen om steekproeven over een afgebakend tijdsbestek gaat, moeten we terughoudend zijn met de conclusies de hieraan verbonden worden. In de week van 16 augustus ging het bij 42 procent van het totaal aan positieve tests om een confirmatietest.

Specifiek in het onderwijs zijn voorafgaand aan de zomer extra zelftesten gedistribueerd ten behoeve van het advies om te zelftesten bij terugkomst van een vakantiebestemming. Veel scholen en onderwijsinstellingen hebben gebruikgemaakt van deze mogelijkheid. Het is niet bekend in hoeverre het advies in de thuissituatie wordt opgevolgd. Mede vanwege de grote verspreiding en de preventieve inzet van zelftesten in het onderwijs wordt de besluitvorming van 13 augustus over de start van het nieuwe school- en studiejaar verantwoord geacht.

¹³ Kamerstuk 25 295, nr. 1356.

Vraag 15

Deelt u de analyse dat het tekenend is voor de prioriteit die dit kabinet geeft aan het onderwijs gedurende de coronacrisis dat er ondertussen van alles weer mag, maar dat er aan simpele basisvoorwaarden die onderwijs zo veilig mogelijk zouden kunnen maken nog niet is voldaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 15

Nee, die analyse delen wij niet. Dat leerlingen en studenten onderwijs kunnen volgen, en liefst zo veel als mogelijk fysiek, is altijd een topprioriteit van het kabinet geweest. De maatregelen die zijn getroffen, zijn er altijd op gericht om optimale onderwijscontinuïteit te bevorderen, onder verantwoorde condities voor personeel, studenten en leerlingen. Dit gold bij het loslaten van de anderhalve meter in het vo, met instemming van een aanzienlijke meerderheid van uw Kamer, toen het OMT adviseerde dat dit verantwoord was, dit geldt ook nu bij de verdere heropening van het tertiair onderwijs. Zoals ook in het antwoord op vraag 2 wordt gemeld, is het funderend onderwijs in het afgelopen schooljaar open geweest, afgezien van de tweede lockdown in december en januari; in vergelijking met andere OESO-landen kende Nederland één van de laagste aantallen sluitingsdagen.¹⁴ Ten aanzien van de continuïteit van onderwijs in algemene zin was Nederland in OESO-verband één van de best presterende landen.

Hiernaast zijn er door dit kabinet aanzienlijke bedragen vrijgemaakt om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen voor scholen, instellingen, leerlingen en studenten te ondersteunen in de afgelopen periode: € 24 miljoen voor zo'n 75.000 devices, € 280 miljoen voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's, € 210 miljoen voor extra hulp in de klas, € 21 miljoen aan aanvullende middelen voor nieuwkomersonderwijs en, zoals eerder genoemd, € 360 miljoen om eraan bij te dragen om de ventilatie op scholen op orde te brengen. Het mag gevoeglijk bekend zijn dat het kabinet in de komende jaren € 8,5 miljard vrijmaakt om de opgelopen leervertragingen als gevolg van corona in te lopen.

---

¹⁴ OECD iLibrary | The State of School Education: One Year into the COVID Pandemic (oecd-ilibrary.org)